

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut
Reo Posterior De Confessario Ut Judice**

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Appendix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

instituire; ita nec possit substantialiter aliam Sacramentorum materiam aut formam, quam Christus assignavit, substituire; nullum autem simile fundamentum habemus, propter quod dicamus, Sacrilegos & Ecclesie subditos Confessarios nunquam posse ab ea judicari & puniti, nisi pœnitens velit & contentiatur.

331. Quamvis autem summus Pontifex non sublit Ecclesie, nihilominus tamen Bellarm. l. c. cap. 19. v. *At inquit, ita scribit, & : si Pontifex, inquit, Ecclesiam destruere velit, (quod etiam fieret, si Sacramenta, fidelibus summè necessaria, redderet odiosa, eosdem ab iis eorumque usu absterret, &c.) licet (Ecclesie) eum servatà debità reverentià admonere, & modestè corripere; repugnare etiam vi & armis. Ad resistendum enim, & vim vi repellendam, non requiritur ulla (Jurisdictionalis) auctoritas;* hoc autem quod licet Ecclesie contra summum Pontificem, non liceret ei juxta Adversarios contra subjectum Confessarium sacrilegà sigilli violatione atrox & enorme damnum inferentem Ecclesie. Quæ æquitati planè non satis consonant.

Ad alia Argumenta sup. §. 2. & 3. pro-

posita nihil respondit Gobat, quia ad eum ante obitum non pervenerunt.

Ea porò, quæ in isto & præcedentibus §§. habentur, nullatenus scripsi, ut de celebri nomine, in his partibus nominatissimi Autoris, viri optimi, quique de re morali præclarissimè meritis, mihiq; singulariter fuit semper maximè observandus, vel in minimo quidquam decerperem; sed unice tantùm, ut ejus voluntati non minùs post mortem, quam dum viveret, studiosè obsecundarem, & quod desiderabat, in Quæstione tanti momenti aliquid ad elucidandam veritatem conferrem; simulque redderem tam Pœnitentes in integritate confessionis securos, quam Confessarios in sigilli custodia sollicitos.

Atque ita finio cum ardentissimo voto, ut in sancto TRIBUNALI POENITENTIÆ nihil unquam à Judice, nihil unquam à Reo committatur, cujus alterutrum meritò pœnitere debeat; sed omnia semper ritè sanctèque peragantur, sicut & scripta sunt, ad æternam animarum salutem & majorem DEI Deiparæque, piissimæ nostrorum omnium coram Tribunali Divino Advocatæ honorem & gloriam.

A P P E N D I X.

QUÆSTIO TRIPARTITA,

De danda vel neganda facultate absolvendi à casu
aliquo reservato.

Paucis Difficultatem istam attingi in posteriore hoc Libro q. 2. art. 3. n. 74. v. *Tenetur.* Videtur autem omninò declarationem exigere ma-

rem. Unde placuit, hîc per modum Appendicis tripartitam de ea Quæ-
stionem pluribus discutiendam proponere.

Quæritur enim. 1. An & quando 2. Quomodo teneatur superior dare facultatem absolvendi à reservatis, cum aliquis eam vel per se vel per Confessarium petit? 3. Quid Juris sit, si superior injustè neget? Videntur quidem hîc ex DD. aliqui magis stare & pugnare pro Jure Superioris; alii magis pro bono subditorum; sed inter se ferè tantum in modo loquendi dissentiunt, ut bene observat Card. Lug. de Pœnit. Diss. 20. n. 233. Quia tamen hæc ipsa eorum dissensio & quorundam intricata obscuritas potest Superioribus, Confessariis, & Subditis esse causa erroris atque damni, ideo dicam clarè & distinctè, quod res est. Sed ante omnia

§. Unicus.

De Fine Reservationis Casuum.

332. Finis Reservationum, qui semper in oculis debet haberi, est. 1. ut de gravioribus peccatis, sicut de majoribus causis, in altiore Tribunali meliùs judicetur; 2. ut graviores subditorum morbi à Superioribus, tanquam peritioribus Medicis, meliùs curentur; 3. ut subditi magis absterreantur à peccatis, in suum, vel aliorum gravius damnum cedentibus; & 4. ut subditi ad satisfaciendum suis obligationibus meliùs dirigi possint & adjuvari. Graffis de Casib. reserv. lib. 1. cap. 2. n. 2. Fagund. Præc. 2. l. 8. cap. 1. n. 6. Palao de pœnit. Diss. un. p. 19. §. 3. n. 21. Coninch. de sacr. Diss. 8. n. 77. Lug. Diss. 5. de pœnit. n. 116. & alii communiter.

Unde etiam passim DD. dicunt, quòd Reservatio inducta sit in bonum subditorum. Palao de pœnit. Diss. un. p. 15. §. 5. n. 4. in eorum medicinam Lug. cit. Diss. 20. n. 9. in utilitatem pœnitentium Bonac. Diss. 5. q. 7. p. 5. §. 2. n. 19. quæ præcipuè hac in parte spectatur. Palao l. c. n. 8. cum præcipuè instituta sit pro salute pœnitentium, eique deservire debeat. Coninch. l. c. n. 110. & introducta propter charitatem ac bonum conscientia, non debeat contra militare; ne inventa ob bonum animarum vertantur in earum perniciem. Pag. Præc. 3. lib. 3. cap. 9. n. 17. v. secunda.

Alii, ut idem adhuc clariùs expriment, finem Reservationis, æquiparant cum fine Sacramenti Pœnitentia. In pœnitentis bonum, inquit Reginald. lib. 8. n. 46. institutum est Pœnitentia Sacramentum, atque data superiori potestas reservandi peccata. In pœnitentis remedium, ait Palao l. c. n. 4. & Sacramentum institutum est & peccata reservata. & cit. p. 19. §. 3. n. 21. Reservatio, inquit, non est introducta ad exteriorem gubernationem, quæ à Sacramento Pœnitentia nullatenus pendere debet. Sicut Confessio (scribit Coninch. l. c. n. 9.) ita reservatio Casuum maximè inducta est in utilitatem Pœnitentium, ut possint ita meliùs in via spirituali dirigi: quare non debet ita observari, ut cedat in eorum detrimentum & destructionem; sed, ut Dicastillo de pœnit. Diss. 11. n. 325. loquitur, cedere debet in bonum & ædificationem pœnitentium. Quæ omnia rectè dicuntur &

con-

conformiter Trid. *sess. 14. cap. 7.* statuen-
ti, ut reservatio fiat in ædificationem, non
in destructionem; & ne occasione refer-
vationis aliquis pereat.

333. Cùm ergo aliqui ex DD. subin-
de asserunt, Reservationem fieri ad bo-
num commune, & rectam Ecclesiæ guber-
nationem. Palao *tr. 2. Diss. 1. p. 17. n. 8.* ad
majus bonum commune. Tan. *tom. 4. Diss. 6. q. 9. n. 79.* ad religiosæ disciplinæ
conservationem. Lug. *cit. Diss. 15. n. 116.*
vel ut Trid. *l. c.* ait, magnopere ad populi
Christiani disciplinam pertinere &c. in-
telligi non potest, nec debet aliter, quàm
quatenus bonum commune & disciplina
consistit tantùm in bono & honestate sin-
gularum, indeque resultat: vel certè non
positive, sed tantùm *negative*, hoc est, eate-
nus, ut reservatio impediatur subditos à
peccatis, per quæ bonum commune, vel
disciplina, vel alii graviter læderentur.
Ratio est manifesta; quia Christus Sa-
cramentum Pœnitentiæ, & Sacramenta-
lem Jurisdictionem unicè tantùm instituit
in bonum pœnitentis; ergo cùm Ecclesia
hunc finem Sacramenti imutare non pos-
sit, ideo sicut nemini Jurisdictionem Sa-
cramentalem potest concedere, ita quo-
que nemini potest eandem restringere,
seu propriè reservare, nisi in bonum pœ-
nitentis. Et verò licet subditi confitean-
tur reservata peccata superiori, iste tamen
non potest ullo modo hæc Sacramentali
notitiâ uti ad publicam gubernationem,
ob prohibitionem Clem. VIII. in decreto
de Cal. Reservat. de quo *suprà n. 245.*

Et seq. His suppositis, est

QUÆSTIO I.

An & quando teneatur
superior dare petenti facultatem
absolvendi à reservatis.

Tria sunt, quæ ad plenam hujus Quæ-
stionis Resolutionem videntur neces-
sariò esse afferenda; nimirum 1. Quan-
do debeat negari? 2. Quando possit nega-
ri vel dari? & 3. Quando debeat dari?

§. I.

Quando debeat negari facultas ab-
solvendi à reservatis?

334. Dico itaque I. Aliquando super-
rior ita simpliciter & absolute tenetur pe-
titam facultatem absolvendi à reservatis
negare, ut non possit ullo modo conce-
dere. Nempe in casu, quo subditus est
aliquo jure, per superiorem indispensa-
bili, graviter obligatus, ut, cùm per se
& alio modo non possit, per sui mani-
festationem superiori factam, per quam
solam potest, caveat communitati, ordi-
ni, monasterio, aut alicui tertio à gravi
damno aut scandalo; vel sibi ipsi, aut com-
plicità relapsu. Ratio, quia cùm subditus,
ut ponitur, sit graviter & indispensabili-
ter obligatus ad cavendum suum vel alio-
rum damnum, idque non possit nisi per
solam manifestationem sui apud superio-
rem, non potest ei dari facultas, se apud
eundem non manifestandi. Imò, quia
hoc ipso, quòd possit & indispensabiliter
debeat, sed tamen nolit se manifestare,
graviter contra suam obligationem pec-
cat; ideo in hoc statu est incapax abso-
lutio-

lutionis, ergo superior frustra daret facultatem absolvendi illum, faceretque se participem alieni peccati. Et hunc casum nemo potest negare; hic tamen ab aliis non repetio expressum; obscure tantum insinuare videtur Gobat *tr. 7. n. 702.* cum ait, Reum non teneri sub mortali manifestare se superiori, nisi quando lex naturalis illum ad id obligat, nimirum indispensabiliter, adeoque etiam seclusa omni reservatione.

335. Ad prædictam porrò obligationem contrahendam requiritur. I. ut subditus Jure aliquo, per superiorem indispensabili obligetur &c. Nam si superior possit subditi obligationem relaxare, hoc ipso jam non simpliciter & absolute tenetur negare ei facultatem alteri confitendi absque sui manifestatione apud superiorem. II. ut subditus per se vel alio modo, non possit cavere damnum &c. quia si subditus per se vel alio modo, quam sui manifestatione apud superiorem, possit & velit cavere damnum suum & aliorum, tunc superior adeo non tenetur negare petitam facultatem, ut potius debeat eam sine difficultate dare; ut dicitur *infra*. III. ut superiori moraliter certò constet de tanta subditi obligatione; quia onus certum, idque tam grave non est superiori aut subdito imponendum absque ulla firma ratione (sicut fieret in dubio negativo) multò minùs, si superior vel etiam subditus habet pro sua libertate probabilem rationem, sicut fieret in dubio positivo. Atque ita in aliis minùs urgentibus casibus moralem certitudinem hinc requirit expressè Tamb. *de casib. reserv. cap. 8. §. 2. n. 2.* Palao *l.*

c. n. 5. Coninch *l. c. n. 109.* & Card. Lug. *cit. Diss. 20. n. 236.* qui duo requirunt, *ut constet*; quod autem quocunque jam modo dubium est, non constat; ergo & hic. Quia verò prædictus casus cum omnibus suis requisitis est planè rarissimus, rectè quoque dicitur rarissimum esse, ut superior (absolute & simpliciter) teneatur, negare petenti facultatem absolvendi à reservatis. Nullo modo autem, quod à multis non satis observatur, confundi ille debet cum aliis sequentibus, de quibus

§. II.

Quando facultas absolvendi à reservatis possit negari, vel dari?

336. Dico II. Aliquando superior potest & tenetur petitam facultatem absolvendi à reservatis negare; sed ita, ut non obstante hac obligatione possit, & quandoque superveniente rationabili causa etiam debeat concedere; adeoque non simpliciter & absolute teneatur negare (sicut in casu conclusionis præcedentis) sed secundum quid, & ad melius esse, vel juxta legem tantum aliquam humanam. Hoc autem modo tenetur superior negare facultatem, quando probabiliter timeri potest ex ejus concessione vel ex reservato peccato subditi oriturum grave damnum vel scandalum communitatis, Ordinis, vel tertii, vel ipsius pœnitentis alioqui relapsuri; item quando pœnitens est recidivus, peccavit cum complice, vel ex occasione extrinseca. Ratio, quia superior ex officio suo tenetur eo modo, quo ipsi præscriptum est, & commode potest.

potest, impedire, ne subditi sibi ipsis vel aliis graviter noceant; sed aliquando non potest alio modo impedire, quàm negando petitam facultatem, ergo, &c. Bonus quoque Pastor, Medicus, & Pater tenetur, si potest, impedire non tantùm, quæ certò, sed etiam quæ saltem probabiliter sunt suis, vel per suos aliis futura gravi damno. Et hujus generis sunt casus illi, de quibus DD. in materia Reservationis communiter loquuntur.

337. Ut autem in iis aliquando superior teneatur negare facultatem, requiruntur sequentia. I. Ut recidivus non censeatur, qui peccatum reservatum sæpiùs commisit ante illam confessionem, in qua primò se de eo accusat; sed tantùm, qui post eam iterum in una vel pluribus aliis ejusdem criminis de novo perpetrati reum se facere, & fateri debuit, ut bene docet Gobat *tr. 7. n. 696. cum seq.* quamvis *ibid.* non audeat determinare, an post binas diversas absolutiones bis relapsus, adeoque tertiã vice ob idem Peccatum rursus commissum absolutione indigens sit, vel non sit habendus pro recidivo. Sed Dicast. *cit. Diss. II. n. 329.* si pœnitens, inquit, non admodum frequenter sit recidivus (hoc est relapsus) non video, quare superior velit esse difficilis in concedenda facultate; ergo multò minùs, quare teneatur negare. Attendendum hïc meo judicio etiam est ad tempus, quod inter aliam, & alium relapsum intercedit. Si quis enim sæpiùs, sed post longiora intervalla reincidat in idem peccatum reservatum, videri potest tunc non ex voluntate in malo obfirmata, sed ex fragilitate potiùs naturæ, ve-
R. P. Stoz Trib. Pœnit. Lib. II.

hementiã tentationum &c. relabi; adeoque etiam dignus, ut potiùs commiseratione adjuvetur, quàm ut jam antè afflictus per rigorem negatæ facultatis amplius affligatur.

338. Requiritur ad prædictam obligationem contrahendam II. ut superior ipse post auditam pœnitentis confessionem, vel ejus manifestationem possit malo, quod timetur, sufficiens remedium afferre, salvo confessionis sigillo. III. ut ad occurrendum tali malo nullum aliud suppetat remedium, quàm ut pœnitens confiteatur, aut manifestetur superiori, adeoque etiam IV. ut superior non possit habere alium, quem suo loco substituatur, ut pœnitentis confessionem excipiat, & malis, quæ timentur, sufficiens provideat; atque ita superior meritò & prudenter Confessarium vel Sacerdotem, qui pro alio petit facultatem, judicet esse insufficientem, neque alium idoneum possit commodè assignare. Et hæc tria capita expressè requirunt DD. loquentes de tali periculo & damno pœnitentis, vel aliorum, cui superior, inquit Reginald, *l. 8. n. 44.* auditã confessione, non autem aliter, possit remedium afferre, salvo sigillo; cui superior, & non alius, ait Palao *l. c. n. 5.* remedium adhibere possit; quòd non ipse Subditus & Confessarius præcavere possint, ut loquitur Dicast. *l. c. n. 326.* quod non posset aliter impediri, nisi superior illud sibi reservaret (peccatum, negando facultatem) & hoc modo speraret omnino se posse illud (periculum) impedire sine ulla sigilli violatione, scribit Coninch *l. c. n. 109.* V. ut negatio petitæ facultatis non videatur cessura
C c

sura pœnitenti in aliquod aliud grave
damnum à relapsu distinctum, de quo
Concl. seq.

339. Requiritur denique VI, ut supe-
rior sit de his omnibus moraliter certus, ut
in terminis loquuntur Tamb. & Palao *in*
sine preced. concl. relati; imò Coninch,
& Card. Lugo etiam volunt superiorem
non teneri negare facultatem, sed debere
concedere, nisi *constet* peccatum reserva-
tum, vel concessionem facultatis esse pœ-
nitenti quoad relapsum, vel aliis quoad
alia graviter damnosam; adeoque id mo-
raliter certum sit, & non tantum *probabili-*
ter timeatur, probabilitate quacunq; sed
probabilitate certitudini morali æquiva-
lente: quarum illa prior sufficit quidem, ut
peccatum fiat reservatum, & fortè ali-
quando possit negari facultas absolvendi;
sed posterior necessaria est, ut superior te-
neatur negare facultatem, positus simul
etiam aliis omnibus comemoratis requi-
sitis. Ratio est clara, quia superior non
tenetur negare aliis facultatem absolve-
ndi à reservatis, nisi quando id est necessa-
rium medium ad vitanda damna, quæ ti-
mentur, ut indicatur etiam in nostris *Ord.*
Gen. cap. 6. n. 2. atqui negatio facultatis
nunquam est necessarium medium ad vi-
tanda damna, nisi positus omnibus prædi-
ctis requisitis, & circumstantiis: ergo &c.

340. Verùm hæc ipsa necessitas, si
quando existit, non est ex parte superio-
ris tam absoluta, & præcisa sicut *in præ-*
ced. concl. cum tantum fundetur in pro-
babilitate, vel ad summum in morali cer-
titudine; ideo potest non rarè alia tam
rationabilis & gravis causa intervenire,
quæ illum ab ea necessitate & obligatio-

ne excuset, vel etiam ad contrarium, hoc
est ad concedendam facultatem obliget.
Item quia prædicta necessitas, cum tan-
tum ex parte superioris se teneat, *sup. n. 336.*
non afficit, vel certè nondum sufficienter
stringit subditum; neque ille aliquo alio
Jure satis firmiter obligatur ad damna aut
pericula quædam vitanda cum tam gravi
aut difficili medio confessionis, aut sui
manifestationis apud superiorem facien-
dæ; ideo ad hanc obligationem in sub-
dito constituendam opus est lege & præ-
cepto aliquo superioris. Ut proinde
subditus in casibus reservatis hujus Concl.
non alio jure teneatur se sistere superiori,
quàm ex obedientia. Quod si ergo hic
aliquando subditus noluit se sistere, cum
deberet, peccat quidem in re gravi &
graviter contra obedientiam; propter
illud tamen peccatum non est incapax ab-
solutionis; sed deinde, quando tandem
superior descendit, atque facultatem
alteri confitendi concedit, debet se uti de
aliis, ita etiam de hoc Inobedientiæ pec-
cato accusare. Sicut etiam debitor, qui
quidem peccat contra Justitiam, si, quod
debet, & creditor serio exigit, firmiter no-
lit solvere, cum possit; postquam tamen
creditor debitum tandem remittit, po-
test & ab illo peccato Injustitiæ, & ab
aliis legitimè absolvi. Reginald. *l. 31. 49.*
Imò si subditus nunquam hic firmam con-
cipiat voluntatem non obediendi, sed
tantum petendo facultatem instet, ut su-
perior, sicut potest, tandem remittat obli-
gationem, se sistendi; fieri etiam potest,
ut subditus hac in re vel omninò nihil,
vel certè non graviter peccet. Lug. *l. 6.*
n. 240.

341. In dubio porrò de superioris vel subditi obligatione ob defectum unius vel alterius requisiti, ait expressè & universaliter Lug. l. c. n. 236. semper esse in benigniore partem inclinandum, & petitam facultatem concedendam. Neque rectè excipit Gobat tr. 7. n. 732. dubium de gravi damno publico seu communitatis; quia etsi superior teneatur prospicere potiùs bono communitatis, quàm bono personæ particularis. Dicast. l. c. n. 326. & major ratio illius haberi debeat quàm hujus. Laym. l. 5. tr. 6. cap. 12. n. 7. hæc tamen illi //, cc. loquuntur non de casu dubio. Et si loquerentur etiam de casu dubio, verum id esset tantùm in foro fori & externo, non item in foro poli & Sacramentali. Istud enim est à Christo unte in bonum & commodum pœnitentis institutum, ergo debet in eo, cum dubium occurrit, in pœnitentis potiùs, quàm in ullius alterius, etiam communitatis, favorem pronuntiari; uti constat fieri in materia Restitutionis, in contractibus, & aliis similibus causis, etiamsi bonum communitatis attingant.

§. III.

Quando debeat dari facultas absolvendi à reservatis.

342. Omnibus denique consideratis, quia ea omnia, quæ ad obligationem superioris de negatione facultatis requisita esse dixi, rarè præsumenda sunt, ut ait Palao l. c. n. 5. Coninch n. 109. & rarissimè constare superiori possit, an & quando omnia adsint, cum casus reservatus non possit ei in specie cum omnibus cir-

cumstantiis proponi ob periculum frangendi sigilli; idèd rarissimè & quasi tantùm per accidens, etiam in casibus secundæ Concl. fiet, ut superior prædicto modo teneatur negare facultatem. Quamobrem DD. formant Regulam in contrarium, & concludunt, Regulariter superiorem obligatum esse, petenti per se vel per Confessarium facultatem concedere. Palao cit. n. 5. moraliter & per se loquendo debere esse facilem in concedendo. Reginald. l. c. n. 49. Bonac. l. c. n. 19. communiter concedendam esse facultatem. Lug. l. c. n. 236. De quo unum cum illis

343. Dico III. Regulariter, communiter & per se loquendo tenetur superior semper facultatem absolvendi à reservatis concedere, quando subditus eam per se, vel, ut rectè Coninch cit. Diss. 8. n. 111. & Dicast. cit. Diss. 11. n. 331. ordinariè fit, per Confessarium petit. In specie autem

I. Quoties nullam habet justam causam negandi. Reginald. l. c. n. 49. Coninch l. c. n. 111. & alii cum Suarez tom. 4. Diss. 30. sect. 4. n. 9. ubi: ad concedendum, inquit, sufficit, quòd nulla specialis ratio negandi occurrit: ad negandam autem oportet adesse specialem rationem negandi. Hoc ipso enim, quòd subditus petit facultatem, ostendit, sibi valdè grave esse, superiori confiteri, eique manifestari; ergo superior tenetur eum gravi hoc onere liberare, si commodè potest: sicuti potest, cum nullam habet rationem in contrarium. Sic etiam in nostris Ord. Gen. cap. 6. n. 1. dicitur, posse superiorem graviter offendere, si impruden-

ter, & sine justa graviq[ue] causa facultatem petitam neget. Addo, quòd plus periculi soleat esse in negatione, quàm in concessione facultatis. Dicast. *l. c. n. 328.* & communiter gravius malum oritur ex negatione, quàm ex concessione. Coninch *l. c. n. III.* ergo superior tenetur, si potest, periculum ejusmodi & malum præcavere.

Justa autem causa negandi non est, si tantùm speretur ex negatione facultatis aliorum utilitas, sed cum detrimento & gravi incommodo pœnitentis; quia Sacramentum pœnitentiæ, & Reservatio in futura sunt in bonum pœnitentis, ergo non licet uti tali negatione (facultatis) tanquam medio ad procurandam aliorum utilitatem interveniente detrimento subditi, inquit Reginald. *n. 46.* & optimè advertit *n. 47.* aliud esse, aliorum utilitatem procurare, & aliud, vitare aliorum nocumentum; atque ob istud, nonitem ob illud posse negari facultatem.

344. Quod si ergo superior probabiliter timeret, ex sua facilitate concedendi facultatem alios sumptuos scandalum, & faciliùs, graviùsque peccaturos, simulque alia omnia requisita, de quibus supra, concurrerent; tunc non tantùm posset, sed etiam teneretur negare facultatem. Dicast. *l. c. n. 326.* Palao *n. 5.* Sed talia, inquit Coninch *cit. n. 109.* non sunt facilè præsumenda; cum concessiones fiant omninò secretæ, & rarò soleant ex iis talia contingere. Putat quidem Coninch *l. c. n. III.* hoc posse tunc præsumi, cum valdè frequenter ejusmodi licentia exigitur, & interim religiosa disciplina laxatur, eiq[ue] consentit Laym. *l. 5.*

tr. 6. cap. 12. n. 7. & Dicast. *l. c. n. 333.* At verò rectiùs Palao *cit. n. 5.* fateretur, præsumptionem hanc esse levem, cum aliunde quàm ex concessione licentiæ possit disciplina relaxari, & ad eam adstringendam habeantur alia media, quæ priùs sunt tentanda. Ex quibus patet, justam & gravem causam negandi facultatem non esse, nisi quando superior tenetur negare juxta dicta primæ & secundæ Conclusionis, adeoque etiam non facilè dari posse casum medium, in quo, ut vult Lugo *l. c. n. 241.* possit superior pro suo arbitrio negare & concedere facultatem, atque adeo ad neutrum teneatur.

345. II. Quoties pœnitens rationabiliter timeret, si superiori confiteatur, aut manifestetur, inde sibi grave damnum oriturum, confessioni ipsi extrinsecum, v. g. grave odium, fractionem sigilli, abusum notiæ Sacramentalis ad publicam gubernationem, vel ad alia in sum aliquod incommodum &c. vel sibi alium, à superiore designatum speciatim Confessarium non futurum auxilio ob inimicitiam, aversionem, improbitatem, imperitiam &c. Reginald. *l. c. n. 43.* Coninch. *l. c. n. 108.* Lug. *l. c. n. 235.* qui duo ajunt, in hoc convenire omnes, quia superior nullum habet jus in tali casu obligandi subditum ad se sistendum, aut manifestandum.

346. III. Quoties ex negatione petitiæ facultatis prudenter timeri potest aliud grave aliquod damnum spirituale subditi, quod quidem non aliunde, sed tantùm ex aliqua ejus passione vel alia fragilitate oritur. Dicast. *l. c. n. 325.* Reginald. *l. c. n. 45.* vel ex inordinata verecundia, vel alia

alia apprehensione. Coninch. *l. c. n. 109.* & alii communiter cum S. Thoma apud ipsos; ut: si possit prudenter timeri, subditum non integrè confessurum superiori; vel absque confessione communicaturum aut celebraturum; vel confessionem, communionem, aut celebrationem diu omitturum: imò etsi vel solum timeri possit, subditum cum multo minore fructu confessurum superiori, quam alteri. Dicast. *l. c. Coninch l. c. n. 110.* quibus consentit. Reginald. *l. c. n. 45.* cum hac tamen limitatione: nisi ad aliorum exemplum & bonum commune sit necessarium negare. Quæ tamen limitatio est illi ipsi, & ejus doctrinæ *n. 46.* tradita ac *sup. n. 312.* relata contraria. Ratio horum patet ex ipsa natura & sine Reservationis. *sup. n. 301.* explicatis. Sicut enim confessio, ita & reservatio inducta est in utilitatem pœnitentis; ergo non debet ita observari, ut cedat in ejus detrimentum & destructionem. Coninch. *cit. n. 110.* & cum concessa sit in bonum subditorum, non debet in eorum dispendium detorqueri. Palao *l. c. n. 4.* Neque refert, ut Reginald. *cit. n. 45.* loquitur, quòd subditus ipse sit sibi causa alicujus talis mali ex iis, quæ hic enumeravimus; quia etiam hoc spiritualis Pastor impedire tenetur, si commode potest.

Rectè tamen limitat hæc Coninch *l. c. n. 109.* nisi constet (seu moraliter certum sit,) peccatum reservatum subditi vergere in scandalum aut detrimentum aliorum, quod superior speret se posse acceptâ confessione vel manifestatione subditi impedire, & nullo alio modo. Quod ipsum videtur voluisse Dicast. *l. c. n. 326.*

cum eadem limitando, non dixit: nisi superior probabiliter timeat, sed nisi prudenter timeat, &c. Certè si superior probabiliter tantum timeat damnum aliorum; sed ad id vitandum non sit necessaria negatio petitæ facultatis, non potest superior licitè eam negare, sed tenetur dare, ut *sup. n. 335. 339. & 341.* probatum est, & confirmatur *ex seq.*

347. IV. Si subditus nihil aliud habeat, quod timeat, sed præcisè tantum horreat, subire ruborem & confusionem apud superiorem, ipsi confessioni intrinsicam; valdè magnam tamen habeat difficultatem in hoc errore superando, ac propterea per confessarium petat facultatem, tenetur superior eam dare; nisi constet de alio pœnitentis vel aliorum graviore damno, & ad id vitandum sit necessarium negare facultatem. Lug. *cit. n. 236.* quia subire confusionem, à qua quis magnopere abhorret; item eadem peccata bis confiteri, vel duobus manifestare, sunt gravia onera; ergo superior, si commodè potest, tenetur ab iis subditum, ita rogantem, liberare.

348. V. Si superior ex facta sibi relatione de casu reservato ejusque circumstantiis, quantum salvo sigilli fieri potest, judicet, se habere sufficientem causam, negandi facultatem; sed tamen simul ex Confessario, vel aliunde cognoscat, reum obfirmato animo nolle ipsi confiteri aut manifestari, nec posse ad id ulla ratione adduci; tunc etiam huic negare non potest, sed tenetur concedere petitam facultatem. Reginald. *l. c. n. 49.* quia Reservatio habet rationem medicinæ, ut *sup. n. 103.* dictum; atqui absurdum est, inquit

quit Reginald. Medicinam, ad sanationem institutam, tunc alicui applicare, cum non prodesse, sed obesse cognoscitur.

349. In nostris *Ord. Gen. cap. 6. n. 4.* statuitur, quod prius tendenda sint aliqua media, de quibus superior & confessorius inter se conferant; ac tandem, si nullum aliud reperiatur, superior facultatem negare non debeat. Quæ tamen intelligenda sunt tantum de casibus *Concl. secunda*; quia in his, cum subditus teneatur tantum ex præcepto Superioris & vi obedientiæ illi confiteri, aut manifestari, potest tandem superior hanc obligationem remittere, faceréque, ut subditus, si unacum aliis peccatis etiam de hac contumacia se apud alium accuset, capax sit absolutionis, ab eoque valide & licite absolvatur, vide *supra n. 340.* In casibus autem *Concl. prima* hæc locum habere non possunt, quia superior obligationem subditi, utpote à se indispensablem non potest remittere; & quamdiu subditus potest, sed contumaciter non vult satisfacere, tamdiu est in statu peccati mortalis, & incapax absolutionis, ut *ibidem* dixi.

350. VI. Si superior audito casu reservato judicet, ad vitandum poenitentis vel aliorum damnum esse necessarium, ut negetur petita facultas, seque teneri negare; econtra autem Confessorius judicet, id non esse necessarium, nec superiorem teneri negare, sed posse & debere concedere; tunc omnino expedit, ut superior hac in re stet *Judicio Confessorii*, inquit *Coninch l. c. n. III.* ubi etiam dat optimam hanc rationem, quia

cum Confessorius semper personam, uti & casum ipsum cum omnibus suis circumstantiis perspectum particulatim habeat, facilius & melius scire potest, quid expediat, quam ipse superior, qui hæc ignorat; cum ei propter periculum frangendi sigilli casus vel omnino, vel ex maxima parte, non possit indicari. Idem sentit *Laym. Dicast. & alii communiter.* Si autem expedit, ut superior stet hinc *Judicio Confessorii*, tunc ille isto ita judicante jam potest dare facultatem; ergo etiam tenetur; cum hoc ipso non habeat justam eamque gravem causam negandi: nisi constet, Confessorium ex errore vel pravitate aliqua male judicare. Confirmatur ex *Fagund. pauld post citan. & Pellizar. rom. 8. cap. 2. n. 59.* ubi *negare injuste, & negare pio ad docto Confessorio licentiam,* habent pro eodem.

351. Atque hoc ipsum quoad Regulares statuit *Clemens VIII.* in suo de Reservatione Casuum Decreto *Sup. n. 74.* præcipiens, *ut in quavis domo Regulari Superiores deputent duos vel plures Confessarios, qui à non reservatis absolvant; & quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessorius judicaverit.* Putat quidem *Palao l. c. n. 7.* vi hujus Decreti Superiores non teneri, duos constituere Confessarios, nisi in domo, in qua unus non sufficit omnibus; nec teneri stare *Judicio solius Confessorii*, sed tantum debere ad illud præcipue attendere. Sed non bene; quia in utroque hoc puncto *Clemens VIII.* postea dispensavit (quamvis tantum vivæ vocis oraculo) cum Socie-

tate

P. Sto

Tribuna
Poenite tue
E
S

rate JESU: quod utique fuisset frustra-
neum, si Pontifex nihil aliud in suo De-
creto, quam quod Palao vult, statuisset.
Addo, quod ipsa quoque Pontificis Di-
spensatio, ut habetur in nostris *Ord. Gen.
cap. 5. n. 3.* plus non concesserit, quam ut
Judicium à reservatis absolvendi Confes-
sariis non absolutè relinquatur; sed liceat
superiori facultatem denegare in iis casu-
bus, in quibus constat juxta ea, quæ Do-
ctores dicunt, esse denegandam; ergo in
omnibus aliis, in quibus juxta DD. non est
deneganda facultas, debet adhuc super-
ior stare Judicio Confessarii deputati, seu
ordinarii.

352. Quoad seculares autem debet su-
perior stare judicio Confessarii, si iste sit
vir pius & doctus, *Fagund. Prac. 3. lib. 3.
cap. 9. n. 17. v. secunda.* ubi ex *Sylv. v. Con-
fessor. 1. n. 13.* ait, pro pio & docto Confes-
sario habendum esse omnem illum, qui
approbatus & expositus est ad audiendas
confessiones; intellige tamen, quoad locum,
& personas, pro quo, & quibus est
approbatus & expositus.

VII. Quando unum aut plura defunt
ex requisitis *suprà positis à n. 337.*

VIII. Quando est dubium, an omnia
ad sint requisita *n. 341.* Atque hæc de
prima parte Quæstionis. Nunc ad alteram.

QUÆSTIO II

*Quomodo superior obligatus
sit concedere facultatem, quando
eam dare tenetur.*

353. **D**UO hinc dicenda sunt. I. itaq; supe-
rior ita obligatus est ad concedē-

dani petitam facultatem absolvendi à re-
servatis, ut, si neget, quando dare tenetur,
peccet mortaliter. *Tamb cit. cap. 8. §. 2.
n. 2. & Fag. Præcept. 3. lib. 3. cap. 9. n. 17. v.
similiter.* ait, superiorem peccare morta-
liter, si se non præbeat facilem in conce-
denda petita licentia, idque expressè
docere Henriquez, Sylvestrum, Panor-
mit. & Rodriq. juxta communem alio-
rum, qui passim dicunt, superiorem hæc
in re posse graviter offendere, graviter
peccare.

Peccat autem graviter & mortaliter 1.
contra Charitatem. *Suar. Reginald. Co-
ninch, Lugo alii.* quia proximum gravi
onere & incommodo afficit sine suffi-
cienti causa. 2. contra Justitiam, quia
subdito auxilium, quod potest, & ratio-
ne sui officii debet præstare, non præstat,
ut probat *Lugo l. c. n. 237.* cum aliis con-
tra *Suarez.* 3. contra Religionem, quia
facit Sacramentum Pœnitentiæ difficile,
& odiosum, exponitque periculo tractan-
di illud irreverenter & sacrilegè. *Regi-
nald. l. c. n. 46. §. 51.* Unde *S. Thom. in
4. Dist. 17. q. 3. art. 3. Quæstiunc. 4. ad 6.* ta-
les superiores multis, inquit, laqueum
damnationis injiciunt, & per consequens
sibi ipsis; & *Suar.* apud *Fagund. l. c.* dicit,
id esse crudele, tyrannicum & periculo-
sum; testaturque *Fagund. ibid. v. secunda.*
tales superiores ab aliis vocari crudeles &
tyrannos.

354. II. Et si superior regulariter te-
neatur petitam facultatem concedere, &
quidem sub peccato mortali, ut dictum;
tamen non semper tenetur concedere illi
Confessario aut Sacerdoti, per quem ea
pro alio petitur. *Reginald. n. 50. Co-
ninch*

ninch n. 112. Palao l.c. n. 6. Lugo n. 236. Dicast. n. 330. multò minus tenetur superior permittere pœnitenti, ut ipse sibi pro suo arbitrio possit eligere confessarium pro absolutione à reservatis; sed potest alium Sacerdotem certum, unum vel plures ad hoc deputare; idque subinde expedire, ut fiat, habetur in nostris *Ord. Gen. cap. 6. n. 3.* & quandoque debere fieri docet Dicast. cit. n. 330.

355. Omnes tamen alii ex citt. monent, ratò hanc mutationem expedire, si ille, qui petit, sit Confessarius ordinarius, vel alius idoneus Sacerdos. Ratio Palai est: Tum quia pœnitens à designato fortè non minùs, quàm ab ipso superiore abhorrebit. Tum quia communiter ex tali mutatione oriuntur graves querelæ; cum petens credat, & agrè ferat, se haberi à superiore pro suspecto, vel pro minùs idoneo. Imò Lugo rectè ait, si Confessarius, per quem facultas petitur, sit idoneus, non debere alium deputari; ne cogatur pœnitens idem peccatum bis confiteri, aut duobus manifestare. Accedit, quod Clemens VIII. pro Regularibus statuit, ut Confessariis ordinariis, qui à non reservatis absolvere solent, committatur potestas absolvendi à reservatis, quando casus occurrerit.

Superest ultima pars propositæ Contrroversiæ, videlicet

QUÆSTIO III

Quid Furis sit, si superior pœnitentiam facultatem injustè neget?

356. **E**X dictis sup. n. 72. constat, quòd pœnitens possit hinc per Confel-

farium ordinarium absolvi directè à non reservatis, & indirectè à reservatis, sive jam illa sola, ut potest; sive unacum illis etiam ista confiteatur; vel quòd possit omisà penitus confessione communicare aut celebrare, si necessitas aliqua urgeat, elicità tamen priùs perfectà contritione; donec tandem superior ab injusta desistat negatione, vel alius major defectum minoris suppleat, facultatè que concedat. Insuper autem

357. Affirmant multi, tam quoad Seculares, quàm quoad Regulares indiscriminatim, quòd si Superior, quando tenetur concedere, neget facultatem pœnitenti pio & docto Confessario, & necessitas instet communicandi, vitandi infamiam &c. possit iste nihilominus pœnitentem absolvere à reservatis, & quidem directè, ac absque omni onere se illi vel alteri superiori sistendi. Hos inter est Henriq. l. 3. de pœnit. cap. 13. n. 6. & cap. 15. n. 6. Rodriq. tom. 1. sum. cap. 55. n. 10. Sylv. Tollet. & plures alii relati à Laym. l. 5. tr. 6. cap. 13. n. 3. qui censet hoc esse probabile, & à Dian. p. 3. tr. 4. Res. 29. qui & ipse ait, id esse probabile & bene notandum. Fateatur quoque Dicast. l. c. n. 338. non esse improbabile, & n. 335. dissolvit Lugonis argumenta contraria. vide eundem *Disp. 10. n. 181.* Fusè autem & multis argumentis probat Fagund. cit. n. 17. v. *secunda.* Potissimum est, quòd pro tunc major Superior, vel saltem ipse Pontifex suppleat defectum minorum superiorum; & facultatem ab iis injustè negatam ipse concedat. Hanc autem esse mentem Ecclesiæ atque Pontificis colligi potest etiam ex eo, quòd à Trid.

à Trid. *sess. 14. cap. 7.* omnibus superiori-
bus, & à Clemente VIII. speciàtim supe-
rioribus Regularibus fuerit potestas quo-
ad reservationes valde restricta, ne fiant
ad destructionem, sed ad aedificationem,
& bonum subditorum &c. ut *sup. visum*
est; atqui reservatio jam tenderet ad de-
structionem, si, superiore minore injustè
negante facultatem petitam, non provi-
deret, nec providisset superior major, &
ipsum Jus.

358. Sed alii distinguunt, & quoad se-
culares admittunt prædictam sententiam
esse quidem omninò probabilem; contra-
riam tamen & negativam quoad illos esse
communem, probabiliorem, & tenen-
dam, ut ait Fagund. *cit. v. secunda. in fine.*
Lugo *de pœnit. Diss. 20. n. 40.* Suar. & alii
apud Laym. *l. c.* Neque enim satis certa
est illa majoris superioris voluntas, aut
Juris communis dispositio; cum nulla
sit ejus necessitas, quia pœnitens potest
tunc vel sine absolutione communicare,
celebrare &c. vel per ordinarium Con-
fessarium absolvi indirectè à reservatis, ut
dixi.

359. Nihilominus tamen si quis in pra-
xi sequi priorem sententiam velit, est tu-
rus, & extra periculum invalidæ absolu-
tionis, quia quodcumque probabile est,
Confessarium in peccata & pœnitentem
habere Jurisdictionem, tunc Ecclesia eam
illi confert, & certò illam habet. Tamb.
de confess. l. 3. cap. 7. §. 1. n. 1. ex com. sup.
n. 53. in fine. atqui juxta omnes proba-
bile est, Confessarium in proposita Quæ-
stione & casu habere Jurisdictionem in
reservata; ergo certò illam habet, tu-
tòque & ille ab iis absolvit, & pœnitens

R. P. Stoer. Trib. Pœnit. Lib. II.

absolvitur non tantum indirectè, sed direc-
tè, & sine onere ulterius coram superio-
re aliquo comparendi. Miror proinde,
quòd Dicastillo immemor hujus princi-
pii, ab ipso etiam *Diss. 10. n. 193.* traditi,
& fusè propugnati, communitèrque
recepti, putet minus tutum id esse, di-
câtque hîc *Diss. 11. n. 339.* non esse ne-
cesse, ad hæc *minus tuta* confugere. Ad-
huc ergo rectè monebat Diana, senten-
tiam affirmativam esse bene notandam.
Quidquid autem de hoc sit quoad secu-
lares.

360. Ad Regulares quod spectat,
dixi jam *sup. n. 47. in fine*, & res est ex-
tra omnem controversiam, quia Clemens
VIII. suum Decretum de casibus reser-
vatis, *An. 1593. 26. Maji* editum ita decla-
ravit, & Paulus V. apud Naldum (ut
Dicastillo *cit. Diss. 10. n. 184.* refert) de-
cidit; denique Urbanus VIII. 1624. 26.
Octob. iterum innovavit, declaravit, &
publicavit, Confessarios pro Regulari-
bus deputatos posse eosdem à reservatis
absolvere, si superior petitam facultatem
neget. Decreta ista cum declarationibus
habentur *tom. 4. Bullarii novi* inter Bul-
las Urbani VIII. *n. 28.* ab aliis, fortè jux-
ta aliam antiquiorem editionem, dicitur
esse *n. 26.* Verba decisionis & declara-
tionis, Decreto Clementino de casibus
reservatis adjunctæ, sunt hæc: *Sanctitas*
sua deinceps declaravit, & declarat, ut si
hujusmodi Regularium Confessariis, casus
alicujus reservati facultatem petentibus, su-
perior dare no'uerit, possint nihilominus
Confessariis illà vice pœnitentes Regulares,
etiam non obtenta à superiore facultate ab-
solvere. In ipso autem Decreto habe-

Dd

III

tur inserta clausula derogatoria amplissima: *Non obstantibus* Constitutionibus Apostolicis, cujusvis etiam generalis Concilii Decretis, Consuetudinibus inmemorabilis temporis, generalium aut provincialium Capitulorum statutis, à Pontifice etiam confirmatis, privilegiis, indultis &c. quorumcunque, quorum tenores hic pro expressis haberi voluit, ceterisque in contrarium facientibus quibuscunque.

361. Et quòd vi hujus Declarationis Confessarius Regularium, à superiore ad eos à non reservatis absolvendos deputatus, adeoque ordinarius (de his enim tantum loquitur Decretum, & intelligitur Declaratio, non item de aliis, etsi etiam idoneis) possit absolvere Regularem penitentem à casibus reservatis, directè, & sine onere illi vel alteri superiori se sistendi, illà vice, quà Confessarius iste petat facultatem sibi pro aliquo concedi, & superior neget, docet expressè relatis verbis formalibus Pontificiæ Declarationis atque Decisionis Tambur. *de casib. reserv. cap. 8. §. 2. n. 9. 40. §. 43.* Dicast. *de penit. Disp. 10. n. 184. & Disp. 11. n. 339.* Pellizarius *tom. 2. tr. 8. cap. 2. n. 60.* Dian. *p. 3. tr. 2. Resol. 126.* Gobat *tr. 7. n. 205.* Busenbaum *l. 6. tr. 6. cap. 2. dub. 4. n. 4.* & Quintanaduennas, qui apud Busenb. *l. c.* ait, non esse dubium ea dè re; Bordonus, Alphonsus à Leone, cum aliis apud ipsos. Sic & Lugo *cit. Disp. 20. n. 40.* etsi cum Suar. & aliis generatim neget, aliquem posse petita & non obtenta facultate validè ab eo, qui ceteroqui Jurisdictionem non habet, absolvi; expressè ta-

men ob allatam Declarationem addit, se id non velle intelligi de casu illo particulari & particularibus personis, in Declaratione contentis; quam etiam verbatim refert.

362. Observandum autem est circa eandem Declarationem cum cit. DD. I. Etsi in Declaratione dicatur simpliciter, *si petenti hujusmodi Confessario dare noverit &c.* debet id tamen intelligi juxta id, quod jam antè in ipso Decreto Clementino expressum fuerat, nimirum quando casus occurrerit, in quo ipse inprimis Confessarius judicaverit facultatem debere concedi. Cùmque Confessarii ordinarii Regularium juxta idem Decretum debeant esse viri docti, prudentes, & charitate præditi, credendum est, eos non facilè judicaturos, esse concedendam facultatem, nisi quando juxta DD. placita, & dicta *suprà*, possunt prudenter ita judicare. Unde clarum est, quòd hinc nullum oriatur periculum enervandi vim Reservationis. Quando autem Confessarius potest prudenter judicare, facultatem esse concedendam (sicuti semper potest, cùm rationabiliter nullum timet penitentis aut aliorum damnum, vel non adsunt cetera omnia requisita, vel universim, cùm adest casus ex illis, in quibus superior tenetur concedere facultatem) tunc etiam tenetur ita judicare. Tamb. *l. c. n. 37.* vide *suprà* *n. 74. cit.*

363. II. Dicitur, quòd Confessarius à reservatis possit absolvere *illa vice*, quà scilicet ille judicavit facultatem esse concedendam, & petiit, sed superior negavit. Unde si sapiùs pro diversis temporibus

poribus & casibus id eveniat, tunc sæpius potest petiri & non obtentâ facultate absolvere pœnitentes Regulares à reservatis; & toties quoties. Tamb. Dicast. Dian. Pellizarius *ll. cc.* & alii. Acquirat ergo per hoc Confessarius potestatem absolvendi à reservatis, non stabilem & habitualem, sed tantùm actua-lem pro qualibet vice, & cum qualibet transeuntem.

364. III. Confessarius potest dicto modo absolvere à reservatis pœnitentem regularem, etiamsi non urgeat ulla necessitas communicandi, celebrandi, vel periculum infamiae. Pellizar. *l. c.* quia verba Declarationis loquuntur generaliter, & independentè à tali necessitate & periculo. Quoad Seculares autem habet affirmativa sententia, pro illis *sup. n. 357.*

relata, tantùm locum, si necessitas vel periculum instet. Unde etiam quoad hoc est inter illos & Regulares magna differentia.

365. Atque ita hæc Propositio; *Confessarius ordinarius petiti, sed non obtentâ facultate, merito tamen dandâ, non potest absolvere à reservatis;* est quoad Seculares loquendo communior quidem & probabilior; sed ita, ut contraria quoque affirmativa omnium Judicio sit probabilis, & propterea etiam æquetuta; quoad Regulares autem est aperte contra authenticam Declarationem & Decisionem Pontificum, unanímè-que DD. Societatis de eadem Decisione scribentium consensum.

**

*

Omnia ad majorem DEI Gloriam.

Dd z

AMI-